

קונטרס

כל עוף למינהו

ובו יבואר

- מהו העוף "לעגהארען המעובד" שישנם הרוצים להכניסו למחנינו.
- המצאת עופות "לעגהארען נקי" שאין עליו בשר הרבה אין בו נאמנות עפ"י המציאות שבעבר ובהווה וכ"ש אם משקלו אינו מתאים עם המציאות.
- כשיהא עליו פיקוח נאמן ממפקחים מומחים שאינם מרוצים בשום עוף שלא קיבלו השוחטים מסורתו איש מפי איש אז יוודעו אמיתיות הדברים אם יוכלו לסמוך עליו.
- דלקיחת המלצות והסכמות על המצאת לעגהארן נקי אינו אלא דרך לרמות ולהכניס עי"ז עופות אחרות שלא נתבררה מסורתם שדינם כעוף טמא ולא עלתה על דעתם להכשירו, וכל זמן שאין פיקוח כנ"ל אין נאמנות על בשר הנמכר שזהו מהלעגהארען שהראו מתחילה.
- מציאות העוף "בראקעל המעורב בברוילער" והשתלשלות הדברים בזה עד היום.
- שמסורה אינו אלא מה שקבלו השוחטים בקבלה גמורה מאבותיהם ורבותיהם איש מפי איש, והשתמשות בבראקעל המעורב בברוילער אינו בנוי על יסוד זה רק על "השערות" ו"חיבורי הגוים" ואין בזה צד היתר כלל.

ע"י הצעיר באלפי ישראל

יואל לויפער

בלאאמו"ר הרב הגאון איש החסד

כש"ת רבי אברהם שליט"א אבד"ק דאראג יצ"ו

חודש אדר ראשון - שנת במסורה מדור ודור (תשע"ט) לפ"ק

הרוצה להשיג הקונטרס, או להעיר עליו, יפנה אלי

יואל לויפער

718-797-4040

תרעא זעירא

עפ"י בקשת כמה רבנים חשובים שליט"א באתי להעלות על הכתב אודות מה שישנם העוסקים להמציא עופות לעגהארן לקנות להציבור, שבעצם הוא דבר נשגב עד מאוד, ואם מלאכתם בנאמנות כשיצליחו להמציא לעגהארן נקי להציבור תהיה תיקון גדול ותחזקנה ידי עושי מצוה, וכל העוסקים בצרכי ציבור באמונה הקב"ה ישלם שכרם.

אמנם היות שכדי לידע את אשר לפנינו נחוץ מאד לידע כל השתלשלות הענינים שנעשו בענין הזה בשנים האחרונות, לכן נבאר בפרטיות כל השתלשלות הדברים שהיו בזה, ואחר ידיעת השתלשלות הדברים עד כה יצא בעה"ש"ת דבר נאה ומתקבל, שרק מה שהוא עפ"י מסורת שקבלו השוחטים שלנו בקבלה גמורה איש מפי איש מדורות הקודמים רק הוא יהיה ולא אחר, ועי"ז תהיה התיקון בשלימות.

גם יבואר בו ענין המסורה שהוא דוקא באופן שקבלנו מדור אחר דור ובקבלה גמורה איש מפי איש, ורק מסורה כזה הוא אצלינו בגדר מסורה, ולהוציא מהמבוכה הרעה של הנמשכים אחרי חיבורי הגוים, שלקחו דרך לעצמם לחדש מסורת עפ"י השערות אף שמתנגד לקבלתינו דור אחר דור.

ובדרך אגב יבואר קצת צדדים בהלכה על ענין עוף הברווילער, שאף שלפי החששות שהציעו החוששים ישנם הרבה פוסקים המחמירים בזה, מ"מ נשאר עדיין מקום ללמד זכות על המשתמשים בו, ויבואר אם צדדים אלו שייכים בבראקל המעורב בהברווילער.

ובעיקר יבואר באיזה אופן נוכל לבדוק עוף המובא לפנינו, בין לע"ע אם הוא בנאמנות, ובין לאחר זמן אם לא נעשה כעת מסוה וכיסוי על עוף אחר שיובא אז, ובאיזה אופן נוכל לידע שהענין הוא באמונה ואין בו שום חשש רמי'.

והשי"ת יעזור שנזכה לברר הלכה לאמיתה של תורה ובאופן שקבלנו מדור דור, ולא לנטות אחרי דרכים חדשים אשר לא שערום אבותינו, רק להתחזק באמונה פשוטה בהשי"ת ותורתו הק' ויאיר עינינו בתורתו, ורק באופן זה לא נבוש ולא נכלם ולא נכשל לעולם ועד, עד שנזכה בקרוב לביאת גוא"צ בב"א.

קונטרס

כל עוף למינהו

פרק א'

ענין עוף הברוילער

עוף הברוילער שהוא העוף הנשחט כהיום ישנם לאחרונה החוששים עליו שבשעה שחשבו שהוא מין טבעי א' מהמינים המקובלים היה למעשה הרכבה גדולה של כמה מיני עופות המשונים זה מזה ואין טבעם זה כזה, ומהלך ההרכבות נמשך ד' דורות הנקרא 4 לייך קראס ובסדר הזה יוצא המבוקש שהוא דור רביעי לרובי ההרכבות, והוא עצמו כשיליד ביצים לא יהיו שווים זה לזה ואם יצא ממנו תרנגול לא תהיה כמותו כלל, כל מציאותו ומהותו הוא "געשפילט" ולא "טבעי" ואין מי שיודע מקורותיו כלל (ומה שנתפרסם איזה מכתב מד"ר קאפער חוץ ממה שגם עפ"י דבריו עדיין יש חששות גדולות, חוץ מזה כבר נתפרסם שהוא משקר בכל עת מצוא ואין לו שום נאמנות) ואין לנו כהיום שום ידיעה ברורה מתי התחיל הדבר, כי בכל איזה שנים שיפרו את התרנגול יותר ויותר ותחילת הדבר היה בווייט ראק, ואין אנו דנים רק מהו המציאות כהיום, חוץ מזה עיקר צורתו בנוי על יסוד הקארניש, וישנם החוששים שלא נתבררה מסורתו.

צדדים בהלכה לפי חששות הנ"ל

והאמת ניתן להאמר שאף שלפי החששות של החוששין הנ"ל נראה מרוב הפוסקים העוסקים בסוגיא זו שחשש הנ"ל הוא שאלה גדולה, אמנם אעפ"כ יש עדיין מקום ללמד זכות עפ"י דברי הלבושי מרדכי תנינא יו"ד סי' ל"ז שכשמסופק אם אמו הוא הטהורה יש מקום להתירו מטעם ס"ס, ויש לבאר עפ"י מ"ש הלבושי מרדכי עצמו (קמא יו"ד מז) שהעיקר כתוס' חולין דאינו תלוי רק מהו האם וכנראה מחתם סופר, ועפ"י מ"ש בתשובה אחרת (קמא יו"ד מ"ה) שחששתו של הריב"ש הוא רק בבירור המין אבל בחשש תערובת יש להקל כבכל ס"ס, ולכן י"ל שכיון שלתוס' חולין אין חשש באב טמא אין נידוננו רק מהו האם ואם מקילין בספק אין חילוק מהו צורתו, וכיון שהוא מורכב ואינו טבעי כלל יש לדונו כמו תערובת ולא כמו בירור המין.

אמנם אף בהיתר זה יש כמה ענינים לדון אם יש ללמוד מדבריו להלכה לניד"ד.

(א) דהשאלה שעליו דן מיירי בעוף הנראה כהמקובלים במסורת בלי שינוי כלל ואין ראוי לנידון דידן שיש בו קצת שינויים בדמיונם להקארניש, אמנם המעיין היטב יראה שבנה יסודו על דברי המהר"ם שיק ובמהר"ם שיק מיירי בצורתו משונה וא"כ שייך ג"כ בניד"ד.

(ב) דהשאלה הי' בענין עוף הידוע אצלם ואולי היה ידוע שנתבררו ג' סימנים אף שלא הזכירו בדבריו משא"כ בזמנינו גם זה אינו ידוע, אמנם ס"ס שייך אף בלא ג' סימנים דסוכ"ס כ"ז שאינה בגדר דורס לכל הפירושים ואין מסורה שהוא מכ"ד עופות דקרא הוי רק ספק.

ג) דאולי יש חשש בזמנינו על התערבות עוף ודאי טמא שבאופן זה כשאנו מסתפקין מהו האם לא שייך ס"ס כלל, אמנם לא שייך להחזיק איסור כ"ז שלא נודע ואף בדברים חמורים ביותר עס"י תס"ז לענין חמץ בפסח, ולכן לפי הידיעה אין מי שידע שיהא האויערהאן מעורב בתוך התערובת, שנאמר שיהא מוחזק שהוא כאן רק שאנו מסופקים מהו האם (משא"כ בענין כל התערובת הנה נודע שיש הרבה מיני טשיקן ואין לנו מסורת רק על מיעוטן).

ד) י"ל דשם הי' האם לפנינו וגם היא בספק משא"כ כאן רק הולדות וכולו ספק אחד, אמנם אינו מוכרח לחלק בכך.

ה) י"ל דהתשובה נכתבה בדרך פלפול ומראה מקום להרב השואל ולא דוקא בדרך פסק להלכה למעשה, אמנם אינו מוכרח.

ו) דכאן נתפרסם שביציה אינם כד וחד, אמנם לפי הנראה אינו רק במיעוטן, ומיעוט הביצים מבואר בפי' בגמ' (סד). דאיכא דעורבא דדמי לדיונה ואולי גם בהיפוך ועכ"פ בכל מקום אין ראי' מהמיעוט, ומדברי גדולי הפוסקים יוצא שאם במדידה אינם שוין אין בו שום חשש, וכל זה הוא חוץ דליסודו של הלבושי מרדכי ההיתר הוא משום יוצא מן הטהור ואין נפק"מ בכל זה.

ז) דכאן נתפרסם שראוהו אוכל מחיים שלכאו' הוא דורס לר"ת, אמנם המעיין היטב בתוס' חולין (סא. ד"ה הדורס) יראה מהדמיון לע"ה שהמדובר כאן הוא שני ענינים, א' מעשה אכזריות של הדריסה, ב' מעשה התאווה של אכילה שהוא באופן שאינו ממתין עד שימות, ומדברי קצת האחרונים שהעתיקו רק לשון אוכל מחיים אין ראי' מפני שקיצרו כדרכם וסמכו על

המקור כמו שמצינו בכמה מקומות, וכן ביאר באורך בספר זכרון יוסף להרב ר' יוסף אהרן טאראן ז"ל מארגענטינע (שנכתב בשנת תרע"ו) ואף שדבריו בענין מסורה תמוהין מאד ובפרט בבר אווזות שאין להם רק סימן אחד דאצבע יתירה ולכן לא נתקבלו דבריו בענין המוסקאווי, מ"מ מ"ש בסוגיא דדורס לכאו' נראה דבריו נכונים, וע"ש עוד (דף ח' ע"ד) שאחרי החקירה ודרישה נודע שכן הוא דרכם וטבע של כל מיני עופות אווז אינדיק ותרנגול והביא שם כמה עדיות ע"ז, ומזה הביא רא' שצריך שני דברים אלו מעשה דריסה אכזריות ומעשה תאוה אכילה מחיים (ושמעתי מזקן א' שקיבל שהרב הנ"ל הי' איש כשר ויר"ש ובר סמכא), וכן נטה מתחילה בשו"ת תורת מרדכי (יו"ד קי"ז) והביא שכ"כ ג"כ בהרש"ש על דברי התוס' שם, אלא שהביא מדברי השואל ושהסכים הגר"ח מבריסק זצ"ל דגם אוכל מחיים בלא שידרוס מקודם הוי דורס ולכן סיים דקשה להקל (וכ"ז נכתב בשנת תרס"ז), אך י"ל דאחרי הידיעה שכל העופות דרכם לאכול אפרוחים כמ"ש בזכרון יוסף מסתמא היו מקילין בד"ז, דבאמת מסתבר דרך זה מאד כמו שהאריך בתורת מרדכי שם, וחוזן מכ"ז לההיתר מלבושי מרדכי משום יוצא מן הטהור י"ל דאף דורס אין בו חשש (והש"ך לא פסק כר"ת אך בפ"מ כתב לחוש לכל הדיעות).

אמנם עכ"ז יש לדעת שבשו"ת בית שלמה דעתו לאיסור אף בזכר טמא כשיש מקצת מצורת הטמא על התולדה, ובשו"ת חתם סופר דעתו לאיסור בזכר טמא גרידא, ובמהר"ם שיק דעתו לאיסור כשמסופק מהו האם ולפי דבריהם עדיין יש בדבר שאלה לפי החששות של החוששין הנ"ל (וביארנו כל פרטי סוגיא זו בקונטרס צפור טהורה פרק ד' ובקובץ גינת ורדים לחודש טבת תשע"ח) **אמנם** דברינו הוא להראות שישנם צדדים ללמד זכות.

מסורה מהו

אמנם למעשה נתהווה בענין זה בלכול גדול בין חששות שהן במציאות לחששות הבנויות על שטודיעס של הגוים הקדמונים שאינם אלא הבל ורעות רוח, (שיסודם הם השערות הבנויות על פרטי צורת העוף, לדוגמא בוך א' כותב על הראוד איילענד שמסתמא נעשה ע"י מי שאינו בקי ולכן א"א לכוין לידע מקורו המדויק אך לפי דברי דזשורנאל א' מקורו חוזר בהקדם נ' שנה כשפארמער א' "שאינו ידוע" הרכיב וכו' ולאחר זמן נעשו הרכבות עם וכו' "וקשה לידע ע"י מי ומתי" נעשה הדבר) ולכן כמו בכל דבר כזה מתחלק הדבר לשני כיתות, ישנם הנאמנים למסורת אבותינו ורבותינו המרגישים תיכף שאין לזה שום שייכות לתורת משה, וגם פ"י מסורת אצלם הוא מה שראינו וקבלנו בבירור ולא בהשערות שהן עפ"י דמיונות, ובפרט בעניני מסורת העוף שפסק הרמב"ם שצריך שעיר או מדינה נהגו לאכלו ואין קובעין מסורת רק עפ"י מה ששמעו משוחטים וותיקים איזה עופות היו **הכל אוכלין**, ואם העוף ההוא הוא עוף טבעי (ובפרט אם הוא מין ישן מלפני הסתדרות הקאמפאניעס) אין מתחשבים בחקירת הגויים שעל צד היותר טוב הן רק השערות ודמיונות.

והכת השני הן הנוהגין בכל דבר לבדוק ולמצוא איזה השערה על מסורה ישנה מלפני אלף שנה, ואף אם קיבלנו מכל גדולי האחרונים להיפוך, אומרים שכיון שרק זה עתה נמצאו דברי הראשונים אין להתחשב עם גדולי האחרונים, לדוגמא מסורת המקרא החדשה, תכלת, זמני היום והלילה, שיעורי תורה, דקדוק, והרשימה ארוכה ומתחדש בכל יום תמיד,

ודעתם שבזה מגלים האמת האמיתי שהוא רצונו ית', ואף אם לא קיבלו ע"ז שום מסורה מקובלת איש מפי איש אין זה אצלם חסרון דדעתם דאדרבה אם הלך בהמשך מסורת דור ודור מסתמא הורק מכלי אל כלי וטעמו לא עמד בו ונתהוה בו כמה שינויים, משא"כ אם זה עתה נמצא מהגניזה עדיין השערה הראשונה קיימת, ולעניננו כשנוגע למסורת העופות אם ימצאו עוף שלא נמצא עליו שום אינפארמאציע, דהיינו שבהלייברעריס שבקשו הם לא מצאו ביכל שחידש לומר שהורכב ממינים אחרים (כדרכם בכל עניני מעשה בראשית - לדוגמא שאומרים שחטה הוא תולדה מהרכבה של כוסמין וכוסמין הוא תולדה מהרכבה שנעשה מעצמו תחת לקרקע מלפני חמשת אלפים שנה מאיינקארן ועמערקארן עפ"ל) הוא היותר מהודר אף שלא נמצא עליו עם כל שינויי מסורה ברורה ע"י אנשים שזוכרין שעוף זה בכל פרטי ופרטי פרטיו נהגו עיר ומדינה לאכלו, מכיון שימצאו גויים שכתבו שמין זה הי' מצוי באייראפע, בודאי השתמשו בו יהודים ואין צריכים מסורת יותר מזה (ומה יענו למ"ש בשו"ת כנסת יחזקאל כשמכר הגוי תרנגולים ואמר שהן ראפ הינערן ומצאו שאינו כן וכו', הלא כל העופות מאייראפע הן טובים), וכן שמעתי מא' מהם כשסיפרתי לו מ"ש בקובץ הלכה למעשה תרצ"ב שהלעגהארען הוא קטן מהרגיל ומסתפק שם במסורתו (ולמעשה אין זה שאלה כלל כיון שהוא ממש בצורת תרנגולים המקובלים כמ"ש הוא עצמו שם ודעת גדולי הפוסקים בזמן שבאו בר אווזות הגדולים (פעקין) להקל בזה וכן נהוג עלמא, ומ"ש בשו"ת ויען יוסף הנדמ"ח לא בא אלא לומר שלא ילמוד מדברי הערוגת הבושם להקל כיון דלא מסיק כן בפירוש, אבל לא בא שם לאסור הפעקין נגד המנהג המקובל), ורואין שהיו רגילין בעופות שמנים, והשיב שזה מפני שכבר לא הי' להם עופות במסורה שבעים שנה מעת הופעת הקאטשין.

וא' מהם אמר לי "שברור הדבר" שהראק בא מהמאלעי, כי הראק יש לו עינים הנראים כמו "ברוגז" ממש כמו המאלעי, וכן הוא דרכם לפסול את המקובל בסתם השערות ולומר עליו שהדברים ברורים כשמלה, וכן להכשיר דברים שאינם מקובלים כלל וגם זה רק ע"י השערות כאלו.

והדבר פשוט וברור לכל מי שרוצה לילך בדרך אבותינו ורבותינו שהדרך השני הוא עקירת כל התוה"ק, ואף אם בזמנינו נלכדו בדרך זה כמה ת"ח וחלקם מאותן האומרים שהולכין בדרך גאון זה או גאון אחר, אין לנו לילך בדרכם ובפרט בעינים הסותרים כל קבלתינו (כמו שידוע תמיכתם במסורת המקרא החדשה), וידוע שכל רבותינו הק' הנחילו אותנו שאין לנו רק מסורת דור ודור שזהו קיום ונצחיות התוה"ק ולא זולת.

וכיון דאתא לידן נצטרך להבהיר שח"ו מלהרהר על הלומד תוה"ק בדרך המקובל ומצא דבר הזנחה וכדו' מאיזה סיבה שיהיה וצריך תיקון ועוסק בתיקונו, כי אלו הן המעמידים הדת, רק מסורת אבותינו ורבותינו הוא קשר אמיץ עם השולחן ערוך ואנו צריכים לירא מלעבור על סעיף קטן בשולחן ערוך כמו שיראו הם.

וקיצור הדבר הוא שא"א ללמוד שו"ע רק עפ"י מסורת אבותינו ורבותינו דהיינו כמו שלמדו הם וכמו שהכריעו הם ואיזה פוסק נקטינן להלכה וכדו', ואין לנו מסורת אבות רק עפ"י שו"ע כי כל אבותינו ורבותינו לא חיו רק עם השו"ע, וז"ל מרן הק' מצאנו זי"ע (ס' וכתוב לחיים דף ס"ח) וכל הצדיקים רבותינו זלה"ה כולם לא סרו מדבר אחד מהשולחן ערוך ומה שהתפללו שלא בזמן השו"ע מי שבקי בהלכה יודע שלעת הצורך ואדם

החלוש וא"א לו להתפלל בזמנו מותר להתפלל בעת הנכון לפניו וכו' ויעזרנו ה' לעשות את כל מעשינו עם כל חכמי וקדושי הדור עכל"ק.

וְלַמַּעֲשֵׂה מפני כל זה נתחלק הדבר אצל המתקנים לשני כיתות, כת א' התחילו להשתמש בבארעד ראק, שנמצא עדיין מאות אנשים הזוכרים האין שחטו עוף זה בכל יום ממש ובראשם שוחטים וותיקים שהכירו העוף בכל פרטיו ומספרים הדבר לדבר פשוט וברור, וכן לפני המלחמה באונגארן העוף שהשתמשו בו היה תבניתו ממש כתבנית הבארעד ראק והראוד איילענד, ומלפני כמה שנים הובא עוף ההוא לפני שוחטים ישישים ז"ל והעידו שזהו העוף שהיו כולם שוחטים, וגם הבארעד ראק שמענו מכמה ישישים שזוכרין אותו מאיראפע ששחטוהו, ואין מסורת הבארעד ראק מסורת מאמעריקא, והיה מצוי כאן כמה מינים ששחטו אנשי אמעריקא ולא רצו השוחטים שלנו להשתמש אלא עם המינים שתבניתם קבלו מאבותיהם ורבותיהם באיראפע (וכל מ"ש הגה"ק מקאמאראנא זי"ע והגה"ק ר"ש קלוגער זי"ע דאין מקבלין מסורת מאמעריקא דברו מעוף משונה ועיקר שינויו פרטו הרגלים הארוכות שלא לפי ערך גופו ואין לזה שום שייכות לניד"ד שתבניתו ממש כתבנית שקבלו - ובפולמוס הפאווערעלעס היה נראה מכל דברי הגאונים ההם שעסקו בדבר שאין אנו משתמשים עם העופות הקיבריצר והקאטשין), וכבר הבאנו כמ"פ שדברי הגויים הקדמונים בעופות הללו אינם יותר מדמיונות שוא ולא נכפול הדברים, (ואם נאמין לדברי הד"ר שאמר שהורכב בראוד איילענד הוא ג"כ העוף בצבע ברוין שהיו נוהגין כולם לשחטו).

וכת ב' התחילו לבקש בכל העולם עוף הנקי מסיפורי הגויים ומצאו עוף כזה והרכיבוהו עם השאר וכו' כמו שנבאר להלן בהמשך דברינו.

וישנם אנשים יראי ה' שלא הכניסו עצמם לעומקו של דבר ורוצים כמה שאין בו חשש ונתבלבלו קצת בטעויותיהם של הכת הב' ולכן לא רצו בבארעד ראק, והיות שכעת ישנם העוסקים בהמצאת לעגהארן שהוא לשמחה למבקשי ה' שמחים ע"ז כמוצא שלל רב, והיות שלפי היוצא מהשתלשלות הדברים הדבר מראה שצריכין זהירות יתירה לפני שניתן נאמנות לדבר כזה, על כן נבאר בעז"ה המשך הדברים כסדרן למען ידעו להזהר.

השתלשלות הדברים - כפי מה שביירתי כל הזמן מפי אנשים שבתוך העניין

בשנת תשע"ג לפ"ק נתאספו כמה ת"ח בביתו של הרה"ג ר' שלמה יודא הירש שליט"א דומ"ץ בהעדה החרדית לדון בענין זה, והציע ת"ח א' העוסק בענין זה שנים רבות שישתמשו בבארעד ראק שהוא טוב למאכל בלי שום הרכבות ויש בו בשר הרבה ויכול להיות מוכן בזמן קצר לכל הציבור, וענה אותו ת"ח אחר (שלימים נעשה ראש מערכת הבראקעל) שיש לו עצה אחרת שהוא טוב מזה באיזה עוף הנקי מכל חשש, ואף שכמעט אין עליו בשר יוכלו להרכיבו וליקח לצד הזכר את הברוילער, שהעיקר הוא רק האם שכן פסק החזון איש (בדרך אגב בחזו"א יו"ד סי' י"ג אות י"א דעתו לאיסור ובבכורות סי' ל"ז אות י"ח וביו"ד סי' י"ד אות י"ב דעתו להיתר), ואחר האסיפה שאל לו המציע את הבארעד ראק דהלא החתם סופר פוסק שאם האב אינו כשר אין התולדה מותרת, והשיב שהחזון איש היה "גדול", ושאל לו שאצלינו יוצאי אונגארן היה החתם סופר "גדול" והאין ישקיע בדבר שאצלינו לא יקנוהו, והשיב שהעדה החרדית יתנו עליו הכשר וכולם יקנוהו, (ובאמת עדיין לא ידענו מהו ההיתר להרכיב כי בזמנינו אין מכניסין לדיר רק באופן מלאכותי ולכאז' יש בו איסור אמירה לעכו"ם ויש בו מקום לדון בניד"ד שהגוי עושה בשלו לצורך ישראל ובהזמנתו ע"י היטב ביו"ד רצ"ז ב' סעיף ד' ובש"ך ד' וע"ע שם בדגול מרבבה ורעק"א ופת"ש בשם הרבה פוסקים דאסור מה"ת גם לב"נ וע' באה"ע סי' ה' סי"ד ובנו"כ שם ובמג"א סי' ש"ז ס"ק כ"ט והמעייין ימצא שקשה לומר דבר ברור להיתר ובפרט אם שילמו י"ל מעות קונות מה"ת או בגוי ואכמ"ל).

אח"כ עסקו בהענין בשתיקה גדולה עד שנשלם בקיץ תשע"ז, והיתה מלאכתו במדינת ענגלאנד ונשלח לא"י, והיה העוף זילבער בראקעל שהיתה מורכב בתחילת הרכבת ה 4 ליינ דהיינו אם אם אמו של הברוילער, והשאר היו ההרכבות הרגילות של הברוילער, והיו הביצים עם כתמים שחורים, והי' מי שרצה לפסלו בעבור זה ונתהוה רעש ומזה יצא כל הפולמוס לשוק.

עוף זה צורתו הוא ממש דוגמת ברוילער רגיל אחרי כל ההרכבות הרגילות של הברוילער, ואין צבע רגליו בהבראקעל ולא צבע הנוצות, ועל עוף זה הי' ההשקעה הגדולה שהשקיעו הנגידים כשני מיליאן דאללאר, ויהי כאשר יצא הפולמוס לשוק התחילו להפיץ בראקעל נקי, והפיצו שמועות כאילו רק ע"ז היתה ההשקעה.

מסורת עוף שרגליו בצבע בלוי

לפני שנתפשט השמועה בשוק כשהייתי עסוק בהדפסת קונטרס צפור טהורה קרא לי ת"ח חשוב שליט"א ממאנטריאל (שהוא מהעוסקים בעד הבראקעל המעורב בהברוילער) ובתוך שיחה ארוכה שאלתי אותו אם הרגלים שהן בצבע בלוי יש עליו מסורה ששחטו עופות כאלו והשיב שאין להם שום קבלה משוחטים ע"ז, רק כשמעיינים בחיבורי הגויים יראו שמלפנים היה צבע כזה מצוי באיראפע, ואדרבה צבע געהל זהו דבר חדש.

ועכ"פ ראיתי שכל סמיכתו הוא מפני שדעתו שכל שנמצא ביכל שכותב שעוף זה הי' מצוי באיראפע א"צ מסורת, שאם הי' באיראפע ולא מצינו מי שיכתוב שאסור לשחטו סתמו כפירושו שהיה עליו מסורת, וא"צ כלל

להיות עדות משוחטים, ואף אם השוחטים יאמרו שלא ראו שישחטו עוף כזה א"צ לחוש לדבריהם מפני שהוא בנוי על טעות במציאות ברור ופשוט.

וכן בשיעורו של ראש מערכת הבראקעל בחוה"מ סוכות תשע"ח (בקול חומת הדת 2-8-5-3) השמיע כעין דברים אלו וזה תו"ד: לפני המלחמה היו "העופות הרגילים" ועד זמנו של החתם סופר לא היו כלל תרנגולים בלי מסורת כמבואר בשו"ת חתם סופר שרק בזמנו היה פעם הראשון שהובאו עופות בלי מסורת "פערל הינער" ועד אז לא היה כלל מציאות של תרנגולים בלי מסורת, עכתו"ד. והמעייין בשו"ת חתם סופר או"ח קכ"ז יראה שלהד"מ ולא כתב רק שיש מציאות של פערל הינער ואין לה מסורת וביציו גדולים ואולי יש ליישב בזה קו' הצל"ח, ולא כתב שם דיבורים כאלו שעד זמנו לא היה תרנגולים בלי מסורה, וכבר הבאנו משו"ת כנסת יחזקאל שכתב שבמקומו היו יודעים שראפ הינערן נאכלין ועופות דומין לו אינן נאכלין, והיה זמן רב לפני החתם סופר, וחוזן מכל זה מה זה שאומר שלפני המלחמה הי' רק "העופות הרגילים" שכוונתו על עופות דקים ורזים, הלא כבר הועד מהשוחטים הישישים ז"ל שהעוף שהי' באונגארן לפני המלחמה הי' עוף שתבניתו ממש כתבנית הבארעד ראק, ועל כולם כל פרטי המציאות שהזכיר בדבריו שהי' לפני המלחמה או לפני זמנו של החתם סופר לא נבנה על עדות כלל רק על השערות.

וכן קראתי להר"ר שלמה ציפער שליט"א והבהיר שרגליו של הבראקעל הן בלויאיש גרעי, וכששאלתי אותו אם ישנם הזוכרים ששחטו אותו השיב שאין מי שזוכרו, ושאלתי אותו שבבעלגיע הי' ישוב מאחב"י שנים רבות לפני המלחמה, והשיב שגם שם היתה המלחמה וא"א למצוא מי שיזכור,

ושאלתי אותו על מה סומכין והשיב שלא מצא בדרכי תשובה שיהא חילוק בצבע רגליו (אמנם בדרכ"ת הביא באות ל"ה דברי האבני צדק שכתב מפורש שכיון שצבע רגליו משונים לכן דינו כמי שאין עליו מסורת וע' להלן).

ובתשובתו של הרה"ג ר' אמת' בן דוד שליט"א כתב שצבע בלוי אין בו חשש כי רק ביונה שהוא חשש עורב הזכיר האבני צדק אבל בלא זה אין בו חשש, וכל זה הוא חידוש חדש ואין מזה רמז באבני צדק כלל, ועכ"פ העיד גם הוא שאין לו על זה מסורה וצריך לפלפל בזה.

מסורת הזילבער בראקעל

ואח"כ התחילו להוציא לאור מכתבים משוחטים שהעידו על המסורת, ורוב רובי השוחטים העידו רק על הגאלדען בראקעל שיש כמה וכמה שינויים בינו להזילבער בראקעל ובזה רצו להכשיר גם הזילבער בראקעל, ולדוגמא שמעתי אז מהר"ר יושע מארקאוויטש שו"ב שליט"א שהמכתב שכתב בניסן תשע"ו היה כשהביא שלוחו של ראש מערכת הבראקל עוף גאלדען בראקעל ורגליו שחורות, ואמר לו אז שצורת העוף נראה טוב אך אצלינו אין שוחטין עוף ברגלים שחורות והשיב לו שאינו שחור בטבע רק הושחר (מפני זקנותו וכדו') - וחשב שבזה יסכים ולא ישאל יותר) ושאל ומה צבע היה לפני זה והשיב בלוי, ושאל ומה יתרץ ע"ז, אמנם סוף כל סוף הסכים שכיון שזוכר בא"י ששחטו באלאדי שרגליו נראים שחורות (אמנם אינו נראה כן כי שחור ובלוי הוא שינוי גמור ע' אבני צדק בענין שחור ואדום) ונתן המלצתו, וכשנתודע שההשקעה הי' על זילבער בראקעל אמר שאילו הי' יודע זאת לא הי' כותב מעולם מכתב זה לפי שיש בו שינויים מהמקובל ואין עליו מסורת, ועכ"פ

השתמשו כאן באופני שקר במזיד (ומעוף ההוא הדפסתי התמונה בצבע החרטום ורגלים בקונטרס צפור טהורה).

וגם לי הקטן שלח הוא תמונות הבראקעל וטענתו הי' שאני צריך לראותו קודם שאני כותב נגדו, וכל העשרים תמונות היו אך ורק מגאלדען בראקעל ואף תמונה אחת מזילבער בראקעל לא שלח אלי.

ובענין החילוק בין גאלדען לזילבער אמר לי גם הר"ר הערשל ווייס שליט"א שהגאלדען נראה יותר טוב מהזילבער אך למעשה א"א לומר שהוא טוב, והזילבער בודאי אינו טוב, וכעין לשון זה אמרו גם הר"ר שמואל אהרן צין שליט"א ושאר שוחטים.

והנה כדוגמת הערמה שעשו אז עם הר"ר יושע מארקאוויטש שליט"א עשו עם שאר השוחטים כי הגאלדען בראקעל בלי השינוי בצבע רגלם נראה שהוא דומה לבלאדי וכן הי' מבואר בדברי שוחט א' "ס'איז נישט ממש שווארץ" ולא שייך לשון זה אלא כשהוא קרוב מאד לצבע שחור, "פארשווארצט" ולא כשצבע רגליו הם כהרגלן.

והנה בענין עופות ידועין דברי המהרי"ל שצריך שלא יעיד בדדמי ולפי הנראה כל שהועד גם על זילבער בראקעל הי' או מספרדים שהיה כמה דורות שהקילו בענין זה והאשכנזים לא נהגו להאמינם, או מיחידים ממש והיה בזה חשש בדדמי, וכן אמר לי הר"ר הערשל ווייס שליט"א בפרטות על שוחט א' שברור לו שאינו מעיד אלא בדדמי.

ועכ"פ אחרי שראינו דרכם שלא ביקשו כלל מסורת על בראקעל כשהתחילו להשקיע, ורק סמוך לגמרו ובעיקר אחרי שכבר התחילו להשתמש בו הלכו לקבל מסורת על "גאלדען בראקעל" שאינו שייך לכאן כלל, ורק אצל שוחטים ספרדיים או שוחטים שהשיבו בניקל ניסו גם בזילבער בראקעל, ויש חשש גדול ונראה מאד שכל זה הוא רק בדדמי, ומסורה אינה אלא כשיודעין בבירור **שעוף** זה היו **הכל אוכלין** (ולא שאילו הביאוהו אז אולי הי' נשחט שלא במתכוין) ולכן כל מה שאומרים בע"פ בשם רבנים גדולים מדור העבר ולהבחיל"ח החיים אתנו שהסכימו שזוכרין עוף זה, צריכין לברר היטב על איזה עוף ובאיזה צורה מוסבין דבריהם כי קרוב הדבר שהסכימו רק על הגאלדען בראקעל ויכול להיות אף ברגלים שהושחרו מפני זקנותו או מחסרון קאלסיום.

וביותר הדבר בולט שאחרי ששקטה הסערה ראינו שכמה מהמחזיקים בהבראקעל נוכחו לדעת שלמעשה אין עליו מסורת ברורה כמו ששמעתי מת"ח א' באה"ק שהיה בעצמו מאוכלי הבראקעל וחדל מזה ואמר שכבר נתברר שכל המסורות לא היו אלא על הבלאדי ולא על הבראקעל וכל היתרו הוא מפני דעת השו"מ שגם כשנדמה קצת אין חוששין לשינויים (וע' בקונטרס צפור טהורה מדף י"ז עד דף כ"א שהבאנו את כל דברי השו"מ ומבואר שאין כן דעת השו"מ כלל)

וגם הגרמ"ז זארגער שליט"א שמעתי שמקודם הביאו לו גאלדען בראקעל והביאו עוף כזה שרגליו שחורות (ואמר לא' שאינו יודע למה אומרים שצבעו בלוי) וע"ז כתב מכתבו, ואח"כ נתוודע שכל ההשקעה היתה בהרכבת זילבער בראקעל אמר דאולי גם זה הי' מלפנים, אך אח"כ לא הונח לו עוד

בזה ולאחר כמה חדשים כתבו בפי' בהסכמה לקונטרס העוף שהענין צריך עוד בירור אחר בירור אם זהו עוף ששחטו ועכ"פ יותר נדמה לו מהברווילער, ואם בקיץ העבר היו מתבררים דברים ברורים מפי גדולי הרבנים ושוחטים ועדיות וכדו' עד שלא נשאר שום צל ספק בדבר לא הי' כותב לשון זה כלל אף שהוא אינו זוכרו כ"כ, והדבר פשוט שכיון שנתברר לו חסרון נאמנות במגישי העופות קשה לומר שנתברר הדבר.

והדרישן א' בקול חומת הדת (מספר 3-5-1-9 ובעוד דרשות) כשהגיע לענין צבע הרגלים נזהר בלשונו ואמר בכל פעם "טונקעלע פוס" כדי שלא יבחינו בין שחור לבלוי, וכן בהעתקת מכתב אחד שם (מספר 3-5-4-13) נסתמה לשון הכותב והתחיל לומר דברים אחרים ונעתיק קצתו, מ"ש בענין הרגלים שחורות והביא מקור שרגלים שחורות ביונים לא שוחטים, הנה טעה ב' טעיות גדולות האחד שענין הרגלים שחורות שפוסל ביונים אין הטעם שפרשו מיונים אלו מפני שצבע שחור פוסל בעופות שהרי רגלי היונים שאנו אוכלים רובם הם ממש בצבע של העופות שנקרא בראקעל (כאן הודה שרגליהם בלוי ולא שחור ודו"ק) שעליהם אנו דנים ואין שחורות פוסל באכילת העופות ורק בפרה אדומה פוסל שערות שחורות עכ"ל, וא"צ לבאר שכ"ז הוא דברי הבל ורואין שלא היה יכול לענות בפשטות "יש לנו מסורה ע"ז" אלא שגם הוא היה יודע שעל פרט זה אין לו שום מסורה.

ו"א אכחיש שהיו כמה רבנים שתמכו בו אף בזילבער בראקעל, אך לא הי' מפני שמצאו מסורת נאמנה עליו רק מפני שהאמינו בראש מערכת הבראקל וסברו שכל דבריו דברי קבלה, או שכבר נכנסו בעובי הקורה וזעירין אינן שיכולים לחזור בכה"ג (מהרלב"ח הובא בויוא"מ ח"א סי' קע"ג).

והנה היסוד לכל זה הוא מפני שכל ההולך בדרך ב' הנ"ל רואה לפניו שהוא יודע את האמת האמיתי בהשערה שמלפני אלף שנים שרק זהו הוא הנקרא "מסורה", וכשרואה אנשים הנאמנים למסורת דור ודור הוא חושב עליהם שאינם אלא אנשים מבולבלים שסוברים שמסורת דור ודור יש להם איזה שוויות בשעה שכולו (לדעת המתחכם) הוא טעויות ע"ג טעויות, ולכן מצוה רבה להצילם ולא שייך רק באופני שקר כאלו כמובן (וראיני דרך זה אצל העוסקים במסורת המקרא החדשה 'כתר ארם צובה' ואכמ"ל).

ומישל למה הדבר דומה לא' שמצא איזה מין פרי באחת מהרי אררט ועלה בדעתו שזהו האתרוג הכתוב בתורה, וכל שינוי שמצאו כינו להתארוג המקובל 'ביא ראי' מדברי הגמ' והמדרשים וזה"ק תשו' הגאונים מדפוס וכת"י ולהבדיל מדברי כותבי הדורות הגויים דאדרבה זה שאנו משתמשים בו הוא שינוי מהמקובל בזמן הגאונים ורבנן סבוראי, להתארוג יהא מראה אדמימות ויאמר שזה כתוב בעירובין נג: ולא יהא בו מיץ ויאמר שזה פי' חדרי זרע חדרים ריקנים דוקא, ובזמן המהרי"ל כבר נשתנה האתרוג ולכן כתב שהאתרוג יש לו מיץ קצר ושערי פלפולים לא ננעלו, ואם אחר כל זה ימצא איזה לשון בתשו' הגאונים כת"י שאינו מובן יהיה זה בעיניו "מסורת ברורה" דאדרבה האתרוג שלנו אין לה מסורה והאתרוג ההוא הוא המסורה המקובלת, ויבוא בזמן שיש התעוררות להעמיד השגחה על אתרוגי יאנאווע מההרכבות המצויות וישקיע בו כל ממונו ואח"כ ישתדל למוכרו תחת שם "אתרוגי יאנאווע" ויאמר שרק האתרוגים שלו הם הנקיים מכל חשש והכל כדי לזכות את הרבים....

וכן שמעתי שת"ח א' העוסק בענין שאל לאיש חשוב העובד בהענין למען הבראקעל המעורב מפני מה הוא משתמש בדרכים אלו לצורך הבאת העוף לתוך מחנינו, והשיב שגם לו לא ניחא כל הדרך אך מה יעשה שראש מערכת הבראקל אינו רוצה בדרך אחר.

ומכאן רואין עד כמה נצטרך להזהר מפעולתם של מחזיקי הבראקעל, אחרי שרואין איך שיש בכחם של בעלי המערכה להפך ישרי לב שהיו בגדר דובר אמת בלבבו, וללמדם דרכי רמאות וערמימות בלי שום גבול, והמתבונן בהמשך הדברים שמאז והלאה שיבואר להלן, ואחרי שעד סוף ההשקעה לא הלכו לבקש מסורת כלל, יראה ויבין עד כמה א"א להאמינם שהגשתם העופות לפני המעידים היה בנאמנות יתירה ודעת לנבון נקל.

על עוף שאמו בראקעל אין לנו ההיתר שיש על הברוילער

והדבר פשוט שעוף שיש בו שינויים בלא מסורת, ועוף שלא נתבררה מסורתו, ועוף שאין עליו מסורה, כולו דבר א' הוא, וכולו ספק, ועל כל עוף יתכן שהי' עליו פעם מסורה, אך אנו לא ביררנוהו, ולכן כשהקפידו העוסקים שאמו תהא העוף הבראקעל אין לנו שוב ההיתר שהקדמנו בראש דברינו משום ספק ספיקא ואין לנו היתר כלל מדברי הלבושי מרדכי.

הנסיון להכניסו תוך מחנינו תחת מסוה של ראק-לעגהארען

בחורף שנת תשע"ח שילמו הסך של מאתים וארבעים אלף דאללער
להקאמפאני בענגלאנד שיביאו כמה אלפים אמהות לדזשארדזשיע
שבארה"ב מהבראקעל המעורב וכן עשו.

ואז נתהוה אצל כמה שנתבלבלו מהחששות על ראק התעוררות
להרכיב ראק עם לעגהארען, (ובעיקר נעשה התעוררות ע"י האיש העוסק עתה להמציא
"לעגהארען") ועסקן א' הכניס עצמו ראשו ורובו להשתדל בזה ונעשה על ידו
אסיפה "בדזשארדזשיע".

וגם היו אז רבנים חשובים שעסקו שיהא פראדאקשן גדול מעופות
(לצורך תיקון עצם הענין ולא שרצו בלעגהארען דוקא) וניסו גם בדרך זה והתחילו
לעשות קשרים גדולים עם פראפעסאר מומחה בתחום זה בלא אמצעות
ראש מערכת הבראקעל ושאלו לו על כמה אופנים מה יוכלו לעשות
וביניהם על ראק-לעגהארען, וכן הומשך שיחות אלו בהמשך זמן.

ביום א' קיבל הפראפעסאר טעל, מראש מערכת הבראקעל שא"צ
להיות ראק-לעגהארען וטוב גם בברוילער-לעגהארען, הרבנים השתוממו מה
זאת ומי ביקש מידו לעזור ועוד בא לומר דיעות, ועבודה קשה הי' להם
להסביר להגוי שיש ענין לכתחילה ויש בדיעבד, ואין אנו מרוצים רק
כשהאב הוא ג"כ מקובל לנו במסורת והדבר הזה הי' פלא עצום, עד שמבני

ברק הובא הפתרון שסיפר א' מידידי ראש מערכת הבראקעל, ששמע ממנו בזה"ל, מי אומר שא"א לנו לקרוא הבראקעל בשם לעגהארען הלוא הוא ברוינע לעגהארען, ע"כ, ור"ל דלא די מה שעשה לרמות את כל העולם בין גאלדען בראקעל לזילבער בראקעל אלא עתה יעשה גזירה שוה כפולה, זילבער בראקעל גאלדען ברוין בראקעל, ברוינע לעגהארען, ווייסע לעגהארען, ואין אדם דן גזירה שוה אא"כ קיבלה מרבו.

אמנם אח"כ נתגלה כל הענין שהיה טמון ומעוטף עד כה, בדברים ברורים כשמש בצהרים, שהכל היה רק "משחק", וכל כוונתם היה להביא הבראקעל, וכל מה שאמרו ראק-לעגהארען היה רק סיפורי מעשיות, בכדי שיהא מבוקש על איזה עוף, ואח"כ יביאו להם את הבראקעל, והיה זה באופן גלוי מאוד: **שיצא אימעיל ששלה אז ראש מערכת הבראקעל לדר.** קאלין וזהו התוכן, עם האנשים האלו תדבר כל מה שלבם חפץ ולמעשה לא ישתמשו אלא במה שנדברנו.

ובאותו הזמן הציע ג"כ א' מהעובדים בעד ראק-לעגהארען להעסקן שעסק אז למכור תרנגולי בארעד ראק, שרוצה לשלם לו סכום גדול לכל שבוע שעוסק בזה ובלבד שכשיגיע "התיקון האמיתי" יפסיק מלמכור בארעד ראק ויעבוד רק בשבילם, ואחרי שהעסקן חקר ודרש מה זה ועל מה זה והבין כי הולך למכור עצמו בשביל כסף דחה את ההצעה.

וגם נעשה אז נסיון אחר ע"י עסקן א' שהוא מקושר עם ראש מערכת הבראקעל לעשות קשר עם ת"ח א' לעסוק בעד ראק-לעגהארען, אך התנה תנאי חדש שהיות שכל הלעגהארען ביציו אינם כד חד כדבעי ורק במקום א'

בכל אמעריקא (אולי בדזשארדזשיע?) יש מין לעגהארן משונה שביציו הם כד חד היטב, לכן יקחו להרכבה דוקא מין זה, וביקשו שידבר עם ראש מערכת הבראקעל תומ"י בכדי להוציאו מן הכח אל הפועל, וכששמע הת"ח מה הוא רוצה ממנו השיב לו ג' תשובות, א' שקודם כל צריך עדות כל השוחטים שלנו על הלעגהארן המחודש ההוא, ב' שכל ההרכבות יהיו בהשגחה מלאה, ג' שלא יאמין בראש מערכת הבראקעל רק יכרר לעצמו, ואח"כ שוב לא שמע ממנו.

וכ"ל הענין הי' אז תמ"י גדולה כי בזמן שעסקו לדבר מהראק-לעגהארען היו מפיצי השמועות אומרים שיהיה בנמצא בזמן קרוב מאוד, והדבר א"א כלל שמהזמן שמתחילין להשקיע ולעבוד נוטל זמן רב עד שהוא בנמצא (מסתמא לא פחות משנה ושנתיים) והאיך יהיה בנמצא בזמן קרוב מאוד, אמנם אחרי שנתגלה האימעיל כל השאלה מתורצת.

והנה חוץ מתמ"י זאת ושאר תמיהות קטנות הי' נראה מאד שהכל הוא אמת לאמיתו בלי רמ"י כלל ומעט הקושיות הי' בניקל לתרץ שזהו לאו דוקא וזהו לאו דוקא וכדו', וכשנתגלה התירוץ נתגלה למפרע כל מה שעשו עד הנה, ומזה לימוד גדול לנידונינו בשנה זו.

וגם יצא אז לאור מאמרו של הרב אהרן פריעדמאן שליט"א שהוא מקושר עם ראש מערכת הבראקעל והגדיל שם את הלאקענוועלדער לעגהארן וקאמפין בעלגיע עד לשמים, וחידש שם החידוש המוזר שכל העופות הרזים א"צ מסורת אף עם שינויים, וכל השמנים לא מהני להם מסורת (ומה יענה להקיבריזער שהי' מסורה בארה"ק וכמעט שהיה נדמה להקאטשין)

וקאמפין הוא שם עיר באשכנז ויש עוף מאשכנז הנקרא בשם זה שנדמה להבראקעל שהוא עוף הנקרא ע"ש עיר בבעלגיע, והרכבת לשון קאמפין בעלגיע הוא נסיון להביא חסידים להבראקעל, והכותב הוא בדעה שגם הלעגהארן אינו טוב כמו שכתב בעץ חיים ניסן תשע"ו (כנוי על פלפולי הביכער וע"פ דרכם שלמד מהם האיך להביט על עופות ולא שמפורש שם וממנו נלמד על כל מאמרו ואכמ"ל) וכן אמר באסיפה שבבית הגה"צ מקארלסבורג שליט"א ולמה הגדילו כאן וצ"ע. (ועל הלאקענוועלדער אמר לי הר"ר הערשל ווייס שליט"א שאין עלי מסורת).

מציאות מוזר ומוקשה אין להאמין - ובפרט אם כבר נעשו ערמות ותחבולות בדבר

וכדי להבין מה התרחש כאן נקדים מכתבו של הגרעק"א זצ"ל בענין יין שרף מתפוחי אדמה לחג הפסח (אגרות רעק"א סי' קל"ב) וזה לשונו הק': והועד עליהם מבתי דינים אשר במקומות מושבותם שנעשה בהכשר בדקדוק החיובי ליומי דפסחא, יש אשר סמכו ונשענו על הדברים שהוגד להם מפי מגידי אמת, ויש המדקדקים אשר לחומר איסור חמץ לא היה לבם נכון בטוח על עדות אחרים כי עין בעין ראו מעשי ידי האמן מהחל מעשיהו עד אם כלה, אפס בכל זאת אחר עבור שנה או שנתיים נודע ונגלה תרמית וערמת וכו', הסתירו עצה להמשיך אליהם דבר המחמיץ בלתי יודע גם להעומדים עליהם מהחל עד כלה, והוא כי הטילו חמץ תוך בארות ואגמים אשר מתוכה שאבו המים אל השפירטוס, ומאז נודע הדבר כי קשה מאוד וכמעט אין ביכולת ידי אמן גם היותר מהיר במלאכתו להוציא שפירטוס מתפוחי אדמה וכו' עכ"ל, ולכן סיים לאסור היי"ש אף אם יהיה כתב הכשר

שעשה בלי תערוכת חמץ כלל (ועיי"ש שנראה מדבריו שאף לפני ההתגלות התנגד לכך
"ואף שהיו האומרים שהם יכולים להוציא מתפו"א גם אם לא יפיג לבנו מהאמין להם הם בגדר
מיעוטא דמיעוטא").

והוציא לנו מדבריו הקדושים שבדבר שהמציאות שלו הוא מוזר
ומוקשה שתהיה באופן הכשר ובפרט אם נתגלה שכבר נעשו ערמות
ותחבולות בדבר אין לנו להאמין דבריהם, אף שעיי"ז נחוש להוציא לעז על
אנשים המוחזקים בכשרות לומר שרצו בשאט נפשם להאכיל חמץ בפסח,
ודומה ממש לענינינו, ועוד יותר שאין אנו צריכים להוציאם מחזקת
כשרותם שכבר גילו שדעתם דמצוה קעבדי, שאם א"א להכניס עוף שעפ"י
מסורתם מצוה להציל הדור אף בשקר ואף אם יהיו מעורבים כיון שבאופן
אחר א"א לדעתם להציל הדור הותר אצלם כל מרמה ותחבולה ובלבד
שתהא אמם מה שעפ"י דעתם נקרא מסורה אף שמתנגד לקבלת השוחטים.

ההכנות להמציא "לעגהארען"

בשנה זו התחיל איש א' לפרסם שלחג הפסח הבעל"ט יהיה להשיג תרנגולי לעגהארען והתחיל לילך עם מסייעיו לכמה רבנים שיחתמו מכתב שכתוב בו שהגם שאין אוסרין את הברוילער מ"מ מי שביכולתו לא יאכל **אלא לעגהארען**, (שבתום לבם לחזק עושי מצוה יחזיקו בשגגה השקר וההוצאת לעז שזה ק"ס שנה שכלל ישראל אין אוכלין עופות כשרים).

אמנם נוסח המעשה באיזה אופן יהיה להם לעגהארען השתמשו בכמה וכמה נוסחאות, לכמה רבנים אמרו הנוסח שהלעגהארן כמו שהוא אינו טוב למאכל רק הם יעבדו אותו עד שתהא ראוי לאכילה.

ושמעתי מרב אחד שעוסק בכשרות שאמרו נוסח הנ"ל שיעבדו אותו, וביקש לידע מי הוא המשגיח שרוצה לדבר אתו, שבודאי א"א זה בלא השגחה, שאם אין השגחה על מהלך העבודה מה הוא כל השאלה עם הברוילער רק מפני שאין אנו יודעין מה הם עושין, ואם עכשיו אין לנו קשר לידע מה הם עושין מה הועילו, ולמעשה לא קיבל מהם שום תשובה.

עוד היה נוסח אחר (ולא נאמר אלא בשתיקה ליחיד סגולה) שבאמת יש חשש גם על הלעגהארען מעת הבאתו לאמעריקא, אבל "לעגהארן זה" אין בו החשש ההוא, וגם העסקן שהציע בשנה שעברה להרכיב ראק עם הלעגהארן המיוחד שאינו מצוי רק במקום אחד בכל ארה"ב שמענו שאמר

כעת שהלעגהארען המובא כעת הוא המין לעגהארן המיוחד ומהודר ולא לעגהארען סתם.

ולאחרונה סיפרו בדרך כלל נוסח אחר שהיות שלעגהארן שעושין הקאמפאניעס לצורך הביצים הוא לעגהארן בלא שום הרכבות אחרות, אמנם כשיוצאין מן הביצה אין מגדלין את הזכרים (ומוכרין אותן אפרוחים קטנים למאכל בהמות) כיון שהוא הוצאה גדולה לגדלו ואין עליו בשר כראוי ורק הנקבות מגדלין שיוכלו ליתן ביצים, ולכן הם נמצאים לקנות בזול ויכולים לגדלו ולהמציא תרנגולים בלי שום הרכבה.

ובדרך כלל אמרו שהתרנגולים יהיו בנמצא לכל הציבור ובמחיר השווה לכל נפש אך לקצת שמבינין קצת המציאות אמרו באופן אחר, וכן עפ"י רוב אמרו שהבשר יהיה רך, ולקצת שהיה להם איזה קושיות אמרו שהבשר תהיה קשה קצת.

וא' מהם אמר לרב א' שעוסקים להרכיב לעגהארן עם לעגהארען והזכרים ישתמשו בו, וכנראה שזהו פטומי מילין בעלמא כי זה א"צ להרכיב והוא מצוי, ומוכיח מתוכו שמכין עתה איזה תירוץ על קושיא שיתעורר בעתיד ואין אתנו יודע עד מה.

ועוד אחר המקושר בהענין אמר בשגגה בתוך שיחה עם עסקן אחד בשמחה רבה שהיום הכניסו את הביצים לאינקובעטאר ותיכף הרגיש שאמר מה שלא היה צריך והתחיל לבטל דבריו, ושמעתי זאת אז מהעסקן, וביאור הסתירה הוא פשוט כי זכרים לעגהארען אין כאן שום אינקובעטאר כי לוקחים אפרוחים קטנים ומגדלים אותם ותו לא מידי, ואם יש כאן

אינקיובעטאר הודה שיש לו דבר אחר למכור ולא רק תרנגולי לעגהארען שקנה האפרוחים ממגדלי תרנגולים לביצים.

ושמעתי מאיש א' מאה"ק שנשמע ביניהם מהר"ר שמואל הלפרין שליט"א שעוסקים כעת להביא עוף חדש מאיזה מדינה חדשה, והיות שמפחדים שהעדה החרדית יצאו נגדו כמו שיצאו בהבראקעל לכן ימכרוהו מקודם בחוץ לארץ ואח"כ יביאוהו לאה"ק וצ"ב.

וזה עתה שמעתי מת"ח אחד שהי' אצל הרה"ג ר' שלמה יודא הירש שליט"א וסיפר לו הגרש"י שבקרוי יהי' בנמצא בארה"ב עופות מהודרים שהם הרכבה של לעגהארען עם הברוילער, ועתה כבר נוכחנו לדעת מה הוא לעגהארען ברוילער שכבר עסקו בזה בשנה שעברה וכבר נתגלה בעליל, ואף בלא זה הדבר מוכח מעצם הדבר, לעשות בראקעל ברוילער הי' מלאכה של ד' שנים ובמחיר של שני מיליאן דאללאר, ומתי התחיל הלעגהארען ברוילער ומי שילם סכום זה עוה"פ בשעה שהמשקיעים ומסייעיהם דעתם דאדרכה הבראקעל הוא המהודר ביותר (ובודאי הרה"ג הנ"ל הידוע בישרותו אינו מהרמאים המערימים בדבר, אלא שהוא הכלי ראשון ששמע נוסח זה מראש מערכת הבראקעל).

ועצם לקיחת הסכמות והמלצות אין לו ביאור, דהמלצות והסכמות לוקחין על הדפסת ספר, אבל בדבר שצריך השגחה איך תשמש במקום השגחה מלאה ופיקוח נאמן שהלעגהארען שלהם הוא בנאמנות, ואין זה אלא דרך לקבל "בלענק טשעק" שיוכלו לעשות מה שרוצין אף היפוך המציאות שהציעו.

האיש העוסק להמציא הלעגהארען עשה נסיון בקיץ תשע"ח והניח לגדל איזה מאות לעגהארען זכרים ואחרי כל היגיעות שיתגדל לא הגיע רק קרוב לג' פונט וזריקות הוואקסין נעשה בצואר כי אצל מגדלי לעגהארען לצורך הביצים שהתרנגולות צריכין לחיות ב' שנים אין מספיק להם וואקסין בתוך הביצה ונותנין לצואר ולכן כשגידל הזכרים עדיין לא הי' וואקסין ונתנוהו בצואר.

מציאות עוף הלעגהארן

והנה אחרי כל חילופי נוסחאות הנ"ל ושקדם להם כל ההשתלשלות הדברים משנת תשע"ז ואילך שעסקו לבלבל ולטשטש את הרבנים והציבור (א) לומר שמתקנים בין צד האב ובין צד האם והשתמשו לזה עם מכתבו של בעל שבט הלוי זצ"ל שעורר על זה ולמעשה כל ההשקעה היתה רק על צד האם לשיטתם, (ב) כנ"ל באופן אחר להביא למכור בראקעל רזה ולומר שההשקעה הי' להמציא עופות כאלו, (ג) לומר אחרי שנתעורר הפולמוס נגד הבראקעל שכבר השמידו את הבראקעל בשעה שלמעשה עסקו אז להביאו לארה"ב, (ד) לעשות התעוררות על ראק-לעגהארען והיה נראה שהכל אמת לאמיתו עד שנתגלה שכולו הוא הבראקעל המעורב המונח בדזשארדזשיע) נשוב ונראה מהו "הלעגהארען" המוצע לפנינו אם יש להם באמת מוכן פראדאקשן גדול לכל הציבור של לעגהארען נקי, ואם הוא מסודר בכל פרטי המסחר שיהיה בנמצא כפי ההצטרפות מדי חודש בחודשו ובאופן שחשבון ההכנסות מתאים עם חשבון ההוצאות וריוח הסוחרים, ע"כ נפרוט כאן איזה קושיות הצריכין ביאור.

א) המציאות בעופות הטבעיים הוא שכשנתגדל בשרו קשה ואינו ראוי לאכילה באופן הנהוג כהיום, רק ע"י בישול שעות ארוכות או באופני בישול וטיגון שאינם רגילים, ובדרך כלל אינו טוב רק עד י"ב וי"ג שבועות ולכל היותר עד שבוע הי"ד (הבארעד ראק מגיע אז לששה פונט בערך ואחר השחיטה בערך $4\frac{1}{4}$ פונט) אמנם הלעגהארן משתמשים לביצים כיון שהמגדלים רוצים שתהיה עוף רזה עבדו הרבה במשך שנים רבות ע"י סעלעקשן שתהא רזה מאד והנקבות המבוגרות הם בערך $2\frac{1}{2}$ פונט לפני השחיטה ובערך 1.8 פונט אחר השחיטה שניטל ממנו האברים הפנימיים וכו', והזכרים הן גדולים מהן אבל רק קצת ועיקר גידול העופות הוא בשבועות האחרונות (עד שבוע הט' בערך הם קטנים כיונים) ולעגהארען מגיע לגידולו המלאה בערך בשבוע הי"ז והי"ח ולכן כשעדיין בשרם רך וטוב וראוי לבישול ואכילה כמעט אין מציאות אף בזכרים שיגיעו לג' פונט, דהיינו שאחר השחיטה יהיה לכל היותר בערך שני פונט, כיון שעיקר גידולם הוא בשבועות האחרונות.

ועתה אם יביאו עוף זה לשחיטה על כרחך תהיה אחת משתי אלו, או תהא עוף קטן מאד וחוז' ממה שאין כאן מה לאכול ומה תיקון הוא זה עוד הקושיא נתוספת מהיכן ירק זה חי, כי ידוע שעיקר ההוצאה על העופות הוא במשך זמן הגידול, להכין בנין המצטרך לזה עם חימום וקירור ושאר דברים הנצרכים ומאכל העופות, ומחיר הוואקסין ולשלם להעובדים וטראנספארטעישאן מיוחד בחימום הראוי (95°) להאפרוחים ועוד הוצאות הרבה כידוע להעוסקים בזה ואח"כ טראנספארטעישאן לבית השחיטה (מפענסעלוועניע לקאנאדא?) ואם כל ההוצאות של גידול כה ארוך יחולקו בכל

עוף רק לא' וג' רבע פונט או לשני פונט האיך תוכל להיות מחיר שווה לכל נפש.

ואם יניחוהו לגדל כל גידולו לא יגיע יותר מג' פונט וחצי בערך דהיינו שאחר השחיטה תהיה בערך $2\frac{1}{2}$ פונט, ובאופן זה חוץ ממה שגם בשני פונט וחצי אינו מתיישב היאך ישתלם גידול ארוך של י"ז שבועות שבעופות טבעיים כאלו בשני פונט וחצי, קשה עוד שכיון שהבשר קשה ואינו טוב לאכילה, ואינו תיקון כלל וכל הקונוהו יחזור בזמן קצר לטעקרי או לברוילער רגילים ובאופן זה בודאי לא ישתלם.

ותירוץ אחד שייך לכל קושיא זו שיש כאן מי שמשלם מעות בכדי שיהא מצוי לקנות, אבל לא שישלם בכדי שהדבר יועמד על מכוננו ויהא מסחר מסודר, אלא באופן הפוך לגמרי, דהיינו שעוף "שהוצאותיו" הם בדרך משל 18 דאללאר והקונה ישלם 9 דאללאר תשלם המערכה עוד 9 דאללאר, וכל המבין מבין שאין זה מסחר מסודר כלל שאין אדם עושה זאת אלא משום איזה סיבה ונחוץ לידע מהו הסיבה ואיך יומשך הדבר, ומסחר מסודר הוא רק כשההכנסות הם מתאימים עם ההוצאות ונשאר מקום לסוחרים להרויח כידוע מהלך כל מסחר.

ועכ"פ אם יהיה בנמצא לקנות "לעגהארען" שהוא למשל ג' פונט אחר השחיטה ובשרו טוב למאכל בבישול רגיל א"א הדבר שהוא הלעגהארען המצוי ובודאי הוא דבר אחר ואין כאן למי להאמין (ואף אם תהיה בו שוק ארוך או שאר שינוי מהבראקעל המעורב זהו דבר קל לעשות כהיום ואכמ"ל) ואף אם תהיה עליו כתב הכשר אינו בחזקת לעגהארען כלל וכמו שהבאנו למעלה מדברי

הגה"ק רעק"א זי"ע, ובפרט אם נותני ההכשר ומשגיחיהם הם עצמם כבר עסקו בעבר לנסות להביא הבראקעל לתוך מחנינו.

ובוללנו זוכרים מלפני עשר שנים שהיה מצוי לקנות לולבים עם הכשר מהודר, וכל זה היה מפני שסמכו על הכשר אחר, והיה מפורסם שכולם נעבדו בהם מלאכות האסורות בשביעית ע"י מחללי שביעית רח"ל, ואף שלא רצו להסיר ההכשר באמתלאות שונות כל מי שיראת ה' נגע ללבו התרחק מזה כמטחוי קשת.

ובמובן שבכל חשש שיש בהענין רמאות להכניס עוף אחר מהלעגהארען אין כאן שום מקום סמיכה על הרבנים הגאון"צ שליט"א שהחתימו על מכתבם, כי כל דבריהם מוסבים רק ש"לעגהארען" הוא מהודר, ובכל חשש שזה אינו לעגהארען אין ע"ז הסכמת הרבנים כלל, כי אין הם נותני ההכשר ואינן מעידים על העוף כלל וכלל.

וישמענו מרב אחד ששאל להם האִיךְ יוכלו להרויח על עוף קטן כזה והשיבו שיש להם "ספעציעלע עסן" שעושה שיגדל יותר, והדבר פשוט שאין זה במציאות כלל כי אם הם יכולים ע"י מאכל מיוחד לעשות שיגדל באופן שיוכלו להרויח למה הוצרכו לכל ההרכבות.

אמנם המציאות הוא שאין התרנגול אוכל יותר ממה שהוא יכול, וכן שמענו מא' שכבר עסק בגידול עופות לעגהארען, וניסה ליתן לפניהם כל מיני מאכלים טובים ולא אכלו כלל יותר מהרגלם, וה"ספעציעלע עסן" או "הפראטין" שמדברים אינו המצאה חדשה אלא הוא מאכל שנקרא "פעט און פיניש" שניתן לכל עופות הברוילערס בשבוע אחרון טרם הגיעם לבית

השחיטה והוא 65% שומן מן החי, ובודאי עושה קצת נפק"מ אם נתן מאכל זה או לא, אבל בודאי אין בכחו להעלות תרנגול של $2\frac{1}{2}$ פונט ולעשותו 4 פונט.

ולרב אחר השיבו באופן אחר "מגייט פרובירן צו געבן עסן ביינאכט נאכאמאל" וחזן ממה שרובי הנוסחאות הם סימן מובהק על שקר ורמאות אין לזה פירוש כלל כי אם יש מציאות כזה היו כל ההעטשערים עושין כן.

(ב) האיש העוסק עתה בלעגהארען הוא מקושר מתחילת התעסקותו בענין העופות עם ראש מערכת הבראקעל ומסייעו, וכאן כולם מכינים עצמם למערכה גדולה, ומבקשים ודוחקים לרבנים לחתום מכתב.

וקשה קושיית "מה בצע" שכבר נוכחנו לדעת שעיקר עסקם בענין לתיקון הדבר הוא רק באופן שירוויחו ממון ולשם זה השקיעו שני מיליאן דאללאר (אין כוונתי לומר שאינם מכוונים לש"ש, רק שלא הכניסו עצמם לכך כלל שיהא באופן שיצטרכו עוד להוזיל מעות) ואין כאן שום מבוא להרויח כלל כשאף בלא הרוחה אינו מוכן האיך יצליח.

ובפרט שכבר הזילו קרוב לרבע מיליאן דאללאר להביא הבראקעל המעורב לארה"ב אף אחרי שנתהוה מערכה גדולה נגד הבראקעל ולא התייאשו מזה כלל ואין זה אלא שמקוים שיוכלו למכרו והאיך יתחילו לבנות ביוזעם המתנגד לכל מטרתם.

אמנם המציאות הנראה מכל מעשיהם בעבר ובהווה הוא כך: שיש להם מוכן למכור להציבור עוף אחר שהוא טוב למסחר (בראקעל המעורב), אמנם

היות שאילו ידעו הציבור שאינו עוף המקובל לנו במסורת איש מפי איש לא היו לוקחים אותו כלל, לכן התחכמו לספר המעשה שהעוף שרוצים להכניסו הוא "לעגהארן", ולשם זה התחכמו לגדל איזה עשרות אלפים מלעגהארן זכרים מהפארעם של תרנגולי הביצים, (כן קבלנו הידיעה עוד בתחילת החורף שזה המספר בערך). שבוה יוכלו להראות "ווידיא" ו"עופות חיים" מהלעגהארן הנקי, וגם ימכרו העופות עצמם לקצת אנשים, ובוה יוכלו לברר לכל מי שיחשדם שאינו לעגהארן נקי שיוציאו אלו העופות וכל א' יזוכה שאלו הן לעגהארן אמתיים ונקיים, והכל הוא מין אחד עם העופות המוכנים אלא שהגדולים הם מוצלחים או מעובדים ואין קץ לתירוצים שיכולים לתרץ, ועיקר הכל הוא רק לעשות רוח סערה ובין כך ובין כך יכניסו את העוף הבראקעל שיקראו שמו "לעגהארען המעובד" כמעשיהם בראשונה בשנת תשע"ז, ולכן אף כשהוא לעגהארען ממש מהפארעם של תרנגולי הביצים אין המדובר במסחר מסודר של עופות, שיהיו בנמצא כפי ההצטרבות מדי חודש בחדשו, ובאופן שחשבון של ההכנסות עולה יפה עם חשבון ההוצאות וריוח הסוחרים, רק שגידלו כעת איזה עשרות אלפים עופות לפעם אחד בלבד בכדי למשמש ולבלבל את הציבור.

ולכן מתחילה (או לקצת רבנים) הלכו לומר שיעבדו את הלעגהארן הזה, ולכן כשיראו שהוא לעגהארן נקי יסכימו על ידם ויוכלו אח"כ לומר שזהו הלעגהארן המעובד, ואח"כ (או אף מתחילה לרבנים אחרים) כשראו שאין הדבר מתקבל הלכו לומר שאין כאן רק לעגהארן מתרנגולי הביצים ורק שמעבדים אותם ע"י שנותנין פראטיען, וכן מחליפין בדיבורם בכל פעם להנוסחא שחושבין שיקובל ביותר.

והנה כעת עושין הם כמה השתדלות וערמימיות שיתקבל הדבר ש"עוף החדש" הוא לעגהארן נקי, משתדלין להרבות עסקנים תמימים שיראו מקרוב את הלעגהארן הנקי ובכן יווכחו שלעגהארן הזה הוא אכן נקי באמת וכל זה הוא בלא ידיעה בדרכי מסחר כלל, וכן מנסים להוכיח מכל צד שיכולין שאין להם שום שייכות לא לעסקני הבראקל ולא להמשתדל בראק-לעגהארן בשנה שעברה (בשעה שהם הם המנהיגים את כל הענין), והולכין למכור "בחשאי" עופות שחוטים מהלעגהארען הנקי ומכנים שמו "העוף החדש" ובאופן זה ובשאר מיני ערמות ודריידלעך הם מקוים שיתחזק הדבר שה"עוף החדש" הוא לעגהארן נקי, והכל בכדי לבלבל ולטשטש ממש כמו שעשו בקיץ תשע"ז בכמה אופנים, ולכן מקפידים עכשיו בכל פעם לדבר לישני דמשתמעי לכמה אנפין בכדי שיוכלו אח"כ לעשות כרצונם, וא' מהם סיפר "בחשאי" לרב אחד שביקרו עתה בהפארעם והתרנגולים נתגדלו בהצלחה יתירה למעלה מן המשוער...

והנה לפעמים אומרים הם נוסחא שעיבדו הלעגהארען מיניה וביה, ע"י הרכבתו במינו דוקא עד שמגיע לגודלו המיועד, והדבר פשוט שדבר זה דורש זמן רב ולהשקיע בו ממון רב, ומתי נעשה זה ומי השקיע לתוכו בשעה שבשנה שעברה בעת הזאת עדיין היו עסוקים להרכיב ראק-לעגהארען... וכי ממש באותו הזמן השקיעו ג"כ לעבד לעגהארען מיניה וביה? ומי פתי יסור הנה להאמין שרק הראק לעגהארען הוא הבראקעל, אבל הלעגהארען המעובד מיניה וביה הוא לעגהארען נקי... ואם אמנם הניחו לעבד לעגהארען מיניה וביה איזה השגחה נעשה עליו כי הגוי המעבדו יכול לעשות כרצונו ומי הוא המשגיח עליו שאין בו תערובת

(שבזמנינו זה יכול להעשות בזמן קצר ואכמ"ל) וכ"ז הוא חוץ ממה שהן עצמם אומרים גם נוסחאות אחרות.

ובכ"ל אופן אף אם לא נדע רק שאומרים שאלו הן הזכרים שבאים מהפארעם של מגדלי תרנגולות לביצים, ויתברר שאינו זה רק דבר אחר, או שיתברר שהשתמשו בכמה נוסחאות שוב אין לנו עליהם שום נאמנות כי כמו ששיקרו עתה [לש"ש כמובן] כן יכולים ג"כ לשקר גם אח"כ ופשוט.

והנה הם מנסים להראות לרבנים "ווידיא" מגידול העופות וצריכין לידע שזהו ההיפוך מ"בירור הדברים" שתועלת הווידיא הוא להביא "התפעלות" ועי"ז יותן להם "נאמנות" שדוקא באופן זה יעלימו עין מבירור דברים נחוצים במהלך המסחר וכדו' ולמבין הדברים מבוארים, וכן אם יביאו "עופות חיים" ויעמידום באמצע העיר צריכים לידע שמסתמא גם זה אינו רק "משחק" כמעשיהם בראשונה.

אם ראוי ליקח מהם עופות "לעגהארען נקי"

והנה אם ברצונם באמת לזכות את הציבור עם לעגהארען נקי יש לזה דרך ישר, שיועמד "פיקוח תמידי" (לא "הכשר" הבנוי על נאמנות רק "פיקוח" שאינו בנוי על נאמנות) ע"י מפקחים מומחים הבקיאים בדרכי מסחר "שאינם קשורים לחבורתם" והם בעצמם אינם רוצים בשום תיקון שאינו מתאים עם קבלתינו מדור דור (דהמרוצים בהבראקעל יוכלו לעשות קנוניא – שיאמרו "שהכל בסדר ויוכלו לסמוך עליו" ומבחוץ ירעישו העסקנים "שהכל לעגהארען" והוא אינו צריך רק שלא להכחישם – או שרק יבדקו בפארעם שיקראוהו שם ויראו שהוא לעגהארען ולא יחקרו אחריהם כלל בידועם שרק באופן זה שייך הדבר להצליח... – כמו שהדבר פשוט שמי ששותה חלב עכו"ם

אין ממנין אותו לעמוד בהחליבה – וכ"ז הוא אף אם לא נחשוד אותו שנלקה במחלת הרמאות כשאר עסקני הבראקעל) באופן שכל השערים יופתחו לפניהם, וידעו בכל פעם כמה סחורה יש בהפארעם, וכמה שוחטים כעת, ומאין באה הסחורה, וגם על מקור העופות יהא הדרך פתוחה לפניהם לחקור ולדרוש, ואם יראו שינוי בגדלות יוכלו ג"כ לחקור ולדרוש, וכן על כל דבר שיעלה אצלו חשד שאינו מתנהג בישרות יוכל לחקור אם אין דבר טמון תחתיו, ורק אז יודעו אמיתיות הדברים, (ולא במכתבי "פראף" שיכולים לייצר בעצמם).

וכ"ז זמן שאין פיקוח כזה יש חסרון גדול בדבר ליקח מהם אף עופות חיים הנקיים ומכל שכן בשר הנמכר מעופות אלו והוא משני טעמים.

(א) היות שמעטים הם הבקיאים באמת בעופות ודרכי ההטעאות הם מרובים, ולכן אחרי שראינו כל דרכם בעבר קרוב הדבר שאף באופן זה יטעו אותם בכמה אופנים עד שיגיעו למה שרוצים, וחוזן מכל זה, רוב הבקיאים בלעגהארען בקיאים רק בהנקיבות, ואם אינו בקי בפרטי הצורה והמציאות של הזכרים עדיין יש מקום לרמות.

(ב) והוא העיקר, דידועין דברי חכז"ל (כתובות עב.) היה ר' יהודה אומר כל היודע באשתו שאינה קוצה לו חלה יחזור ויפריש אחריה אמרו לו אין אדם דר עם נחש בכפיפה ופירש"י שכשלא ישמר ישכנו, ומבואר שאין אדם יכול לומר שהגם שיש מי שזומם לעשות איזה ערמה אני אשמר ממנו, וזה אף שהוא רק מחמת קלות כ"ש כשיש חשש שיערימו לידע מתי הוא ישן ואתה ישן והוא ער לך ואז יעשו מה שרוצים וכי היעלה על דעת אדם בריא שיכנס

במצודה שפרוס שם דברים טובים וחמודים וירוך משם ברגע אחרונה טרם
שהמצודה תצודנו?

ולפי כל האמור, אחרי שראינו מציאות השתלשלות הדברים איך שהם
עצמם ניסו בכל דרך ואופן להכניס הבראקעל המעורב, ואחרי שראינו כל
הקושיות והסתירות שיש בהענין ואיך שמחליפים בדיבורם בכמה אופנים, כל
זמן שלא תהא פיקוח תמידי ע"י מפקחים מומחים שאינם מרוצים
בהבראקעל, אין שום נאמנות על בשר הנמכר (או על עופות חיים למי שאינו בקי בהם
היטב) שזהו "לעגהארען נקי" שחראו בתחילה, ויש עליו חשש גדול שהכניסו או
שיכניסו עוף שלא נתבררה מסורתו שדינו כעוף טמא, והרבנים הגאון"צ
שחתמו על "לעגהארען" לא עלתה על דעתם להכשירו.

ובסיום דברי אבקש מהקורא, היות שליקטתי כאן דברים רבים
ממציאות עופות ומדברים שעברו, ואולי ישנם פרטים קטנים שצריכים
לברר יותר ושגיאות מי יבין, אמנם דברינו נסובה על כלל הענין מה מתרחש
לפנינו, גם אבהיר עוה"פ כי כל רב ות"ח כבודו יקר מאד בעינינו, אלא שאם
דרכו אינו כה מקובל לא נוכל לקבל שיטות כאלו, ונצטרך להזהר ממה
שעושין במרמה אף כשהוא לש"ש, והשי"ת יעזור שנזכה לשמור עצמנו
ממאכלות אסורות ועי"ז הוא יפתח לבנו בתורתו וישם בלבנו אהבתו
ויראתו ולעשות רצונו ולעבדו בלב שלם עד שנזכה בקרוב לביאת משיח
צדקנו בב"א.

הוספה

אחר שנגמר הקונטרס סיפר לנו רב אחד שזה עתה דברו עמו עסקני "הלעגהארן", ואמרו לו שה"לעגהארן" תהיה $4\frac{1}{2}$ פונט כשישחטו אותו בשבוע הי"ד, ובהמשך השיחה אמרו לו עוד שהמזבח היה אילו היו יכולין "להביא בחזרה" את "המסורה הישנה" של הבראקעל. ואמר לנו הרב שרואה מזה שכל דברינו עד כה הם כנים ואמתיים, שרואין מזה שני דברים, א' שהלעגהארן שהם מדברים א"א כלל שיהא לעגהארן פשוט, ובודאי הוא מעובד ואינו הלעגהארן מהפארעם של תרנגולי הביצים, שתרנגולים כאלו א"א כלל להגיע למשקל כזה, והשני שסיפרו בעצמם באין מרגיש שכל כוונתם ומטרתם הוא על הבראקעל.

וראוי לדעת כי יש חילוק בין המספר של הפונט להמספר של השבועות, כי מספר הפונט הם צריכים לאט לאט לספר המשקל האמיתי שלא יתפסום כשימכרו את העוף, אבל מספר השבועות יכול להיות רק סיפורי מעשיות כמובן.

ינזכרתי עוד פרט נחוץ, מה שנדבר בחודש סיון תשע"ז לפ"ק עם פראפעסאר מומחה גדול בתחום זה שאינו קשור עם עסקני הבראקעל כלל, ששאלו מאתו אם יוכל להמציא הרכבה של ראק זכר עם לעגהארען נקבה, ואחרי שחישב כל פרטי הדברים בא למסקנא, שאם יקח הבראקעל ראק שנמכר עתה שהוא כבר סעלעקטעד ולכן הוא גדול ושמן, וירכיבו עם

לעגהארען יוכל להגיע אחר י"ח שבועות לד' פונט, אך אינו יודע אם יצליח וחושש שרגליו יתקלקלו, ועבודה זו צריכין ליתן לה זמן ג' שנים מתחילת העבודה, ע"כ, וכ"ז הי' בזמן שעדיין לא היה מדובר ע"י עסקני הבראקעל לא על ראק-לעגהארן ולא על לעגהארן.

והיוצא מזה, שאפילו אם ירכיבו ראק שמן עם לעגהארען אינו מגיע אלא לד' פונט אחר י"ח שבועות, ושלעגהארן נקי הוא פחות הרבה מזה, ובי"ד שבועות הוא פחות הרבה מזה שזהו משא שקשה לסבול לרגלי הלעגהארן, ולכן כשיבא עסקן א' ויאמר שעשה שיגיע "הלעגהארן הנקי" לשיעור של $4\frac{1}{2}$ פונט במשך 14 שבועות נדע כיצד נאמין את דבריו.

